

לע"נ מו"ר הרב אלישע וישליצקי זצ"ל
כ"ה טבת תשע"ט

משה רבנו: מנהיג נולד

תהליך לידתו וקורות חייו של משה רבנו מתוארים בפרשתנו. התורה חוזרת פעמיים על המילה 'ויגדל', פעם אחת 'ויגדל הילד' ופעם שניה 'ויגדל משה', בפעם הראשונה 'ויגדל הילד ותביאהו לבת פרעה...' ובפעם השניה 'ויגדל משה ויצא אל אחיו וירא בסבלותם'. באר הרמב"ן על הפעם הראשונה: 'גדל והיה לאיש' ובפעם השניה 'גדל והיה לאיש דעת'. בשלב הראשון, הטבעי עדיין שלא גדל בדעת, לא יצא אל אחיו לראות בסבלותם. ההזדהות וראיית הסבל נבעו ממקום פנימי עמוק של אחווה וכדברי הרמב"ן בהמשך: 'וטעם ויצא אל אחיו כי הגידו לו אשר הוא יהודי והיה חפץ לראותם בעבור שהם אחיו'. מבאר הרב אלישע וישליצקי זצ"ל: 'משותף פנימי-טבעי הוא איפוא שיצר את ההנעה ליציאה למפגש הממשי עם בני עמו אולי משום כך, ניתן להאיר מזווית נוספת את הביטוי 'ויגדל משה' – לא רק כמפרש שלב בהתפתחותו האישית, אלא כמבטא את איכותו של האיש מבחינת שייכותו לציבור אחיו ואומתו. זוהי איפוא התגדלותו האמיתית'. מחבר הרב אלישע את ההתגלות האלוקית למשה להתגדלות באופן זה של משה: 'התגלות אלוקית מופיעה אל האדם אם הוא פתוח כראוי לרצון האלוקי, בעצם נכונותו של משה רבינו להשתתף בצער בניו של מקום ובסבל האומה שדרכה מתגלית השכינה – בנכונות זאת גילה משה רבינו את פתיחותו לרצון ה' – וכתוצאה טבעית זכה ליתר גילוי ולהופעה נוספת של השכינה אליו'. [מתוך ספר 'ואוהביו כצאת השמש בגבורתו' עמ' 42-40] מציאות של הנהגה בישראל היא שליחות, מילוי המשימה, הסתכלות על המונהג, על צרכיו הפרטיים והכלליים, הסתכלות על מימוש חזונה של האומה, ייעדיה ולאן פניה מועדות. הסתכלות הפוכה על המנהיג ועל צרכיו הינה נוגדת את יסוד הנהגה בישראל. לא פלא הוא שבדיקתו של משה רבנו כמנהיג היתה דווקא בצאן. מובא במדרש [מ"ר שמות ב, ב]: 'ומשה היה רועה... אף הקב"ה בוחן לצדיק שנאמר (שם) ה' צדיק יבחן ובמה הוא בוחנו במרעה צאן... אמר הקב"ה יש לך רחמים לנהוג צאנו של בשר ודם כך חיך אתה תרעה צאני ישראל הוי ומשה היה רועה'. מדוע הקב"ה בוחן את מנהיג ברעיית הצאן? כי דווקא ברעיית הצאן במדבר, ללא תקשורת וללא כבוד ותאוות, מתמלא רועה הצאן תחושת שליחות ומיקוד משימתו, מטפל הוא בצדדים הכי פרטיים של הצאן. ברעיית הצאן יש אמת פנימית גדולה ללא החצנה וללא גאווה, ענווה פשוטה הנדרשת למנהיג בישראל. אומר חייו של הרב אלישע וישליצקי זצ"ל היה מלא באחריות, במילוי משימות הדור והכל מתוך ענווה פלאית ומיוחדת.